

Hallinnon koulutus ja tutkimus valtakunnallisen rakenteellisen kehittämisen kohteina

Suomalaisessa korkeakoulumaailmassa eli koulutuksen ja tutkimuksen kentässä tapahtuu jälleen. Suomalaiset tutkijat, tieteenalat ja yliopistot toimivat kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa, mikä korostaa eri tieteenaloilla tarvetta toimintojen terävöittämiseen, rönsyjen karsintaan, laadun kehittämiseen, profiloitumiseen ja resurssien keskittämiseen. Yleisesti tunnutaan uskottavan, että toimimalla edellä mainitulla tavalla ja keskittymällä kunkin tutkimusalan tai yliopiston vahvimille profiileille voidaan luoda edellytyksiä yhä parempaan koulutukseen ja tutkimukseen. Tämä kaikki ajankohtainen kehittäminen koskettaa myös hallinnon koulutusta ja tutkimusta. Syksyllä 2014 on käynnistetty yhteiskuntatieteellisen alan strategia- ja vaikuttavuushanke, joka asemoi merkittävästi hallinnon koulutusta ja tutkimusta yliopistoissa sekä etenkin koulutuksen ja tutkimuksen tulevaisuutta valtakunnallisena, strategisena kokonaisuutena.

Hallinnon koulutus ja tutkimus tangeeraavat vahvasti yhteiskuntatieteellistä alaa, jossa se asemoituu pitkälti hallintotieteellisenä, valtio-opillisena, julkishallinnollisena ja esimerkiksi organisaatioita ja johtamista käsittelevänä tiedekokonaisuutena. Muitakin kohdennuspisteitä toki löytyy, mutta ”isossa kuvassa” juuri yhteiskuntatieteellisen alan koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellisen kehittämisen lähtökohtana ovat kansainvälistyvän yhteiskunnan muuttuvat ja laajentuvat osaamis- ja tietotarpeet. Rakenteellisella kehittämisellä pyritään parantamaan myös hallinnon koulutuksen ja tutkimuksen laatua sekä luomaan edellytyksiä yliopistojen profiloitumiseen ja yliopistojen välisen työnjaon selkeyttämiseen. Tässä kokonaisuudessa on siten kyse hallinnon koulutusta ja tutkimusta vahvasti uudelleen suuntaavasta, tulevaisuuden toimintaa linjaavasta kokonaisuudesta.

Suomessa hallinnon koulutusta ja tutkimusta on annettu seitsemässä yksikössä eli Helsingin, Itä-Suomen, Lapin, Oulun, Tampereen ja Vaasan yliopistoissa sekä Åbo Akademiassa. Alan rakenteellinen kehittäminen ja profiloituminen edellyttävät, että kunkin yliopiston asettamat tavoitteet asetetaan laajempaan valtakunnalliseen kontekstiin ja tietysti myös kansainväliseen kokonaisuuteen tulee tehdä reflektointia. Erityisen tärkeässä valtakunnallisessa kontekstissa määritteleviä tekijöitä tulvaisuuden hallinnon koulutukselle ja tutkimukselle ovat muun muassa: sisällöllinen laatu ja aikaansaannokset, sisällölliset painotukset ja profiilit, alueelliset painotukset ja saatavuudet sekä tietysti yliopistojen itsensä priorisoimat painotukset. Selvää on, että hallinnon koulutuksen ja tutkimuksen tulee jatkossa muodostaa laadun sekä kansallisen ja kansainvälisen kiinnostavuuden kannalta hyviä kokonaisuuksia.

Aiemmin syksyllä 2014 asetettu strategia- ja vaikuttavuushankkeen johdoryhmä antaa väliraporttinsa yhteiskuntatieteellisen alan rakenteellisesta kehittämisestä joulukuussa 2014 ja päättää työnsä helmikuussa 2015. Ryhmä aloitti työskentelyn UNIFI ry:n hallituksen asettaman puheenjohtajan eli Juhana Vartiaisen johdolla ja parhaillaan käynnissä olevaan työhön osallistuu yliopistojen nimeämiä eri yliopistojen vararehtoreita ja tieteenalan dekaaneja. Tätä kirjoitettaessa ei ole vielä selvää mitä rakenteellinen kehittäminen käytännössä tulee merkitsemään Suomessa hallinnon koulutukselle ja tutkimukselle. Asetetut päämäärät kuitenkin tarkoittavat päällekkäisyyksien purkamista ja suurempien, paremmin profiloituneiden koulutus- ja tutkimuskokonaisuuksien luomista. Vastaavanlaisia rakenteellisen kehittämisen käsittelyjä on käynnissä muillakin tieteenaloilla. Joka tapauksessa hallinnon koulutuksen ja tutkimuksen alalla toimiville, alaa kansallisesti ja kansainvälisesti seuraaville sekä alaa kohtuullisen pitkältä ajalta nähneille on piirtymässä muutama selväkö johtopäätös. Yksinkertaisesti on niin, että hallinnon koulutusta ja tutkimusta tarkastellaan ennakkoluulottomasti, muodostetaan isompia ja laadukkaampia kokonaisuuksia, tehdään alueellista työnjakoa, sovitaan yliopistojen välistä profiilista ja työnjaosta, kohdennetaan resursseja, kehitetään laatua, jne.

Jatkossa kenties nykyisestä seitsemästä yliopistollisesta yksiköstä voidaan päätyä esimerkiksi viiteen hallinnon koulutuksen ja tutkimuksen yksikköön. Edelleen on selvää, että rakenteellisen kehittämisen ja profiloinnin talkoissa tulee hallinnon tieteenalalla yhä enemmän yhdessä huolehtia hallinnon koulutuksen ja tutkimuksen tulevaisuudesta sekä aktiivisesti toimia hyvän tulevaisuuden puolesta. Hallinnon Tutkimuksen Seura on tieteellinen yhdistys, joka pyrkii edistämään hallinnon tutkimusta ja sen roolia Suomessa sekä osana kansainvälistä verkostoa. Kyseessä on siis ensisijaisesti tieteenalan verkostoa ja yhteistoimintaa edistävästä yhdistyksestä, jolloin tieteellisen yhdistyksen huomion tulisi jatkossakin keskittyä olennaiseen. Olennainen tarkoittaa hallinnon koulutusta ja tutkimusta sekä etenkin vahvaa tieteellistä ja tutkimuksellista kumppanuutta edistävää verkostotoimintaa. Tämä tapahtuu muun muassa, ja kuten yhdistyksen asiakirjoissa tähdennetään, toimimalla hallintoa tutkivien yksikköjen eräänä yhdyselimenä.

Hallinnon Tutkimus -lehti osana seuran toimintaa on jatkossakin tärkeässä tehtävässä. Tässä lehdessä esitetään valikoima uutta tutkimusta. Toivotan hyviä lukuhetkiä lehden parissa sekä samalla antoisaa vuoden vaihdetta kaikille seuran jäsenille ja lehden lukijoille!

Antti Syväjärvi
Päätoimittaja